

Sygn. akt III AUa 478/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Beata Górka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2013 r. w Szczecinie

sprawy Z. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 kwietnia 2013 r. sygn. akt IV U 1107/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Górka SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka

III AUa 478/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z 30.01.2013r. przeliczył ubezpieczonemu Z. C. emeryturę od 01.01.2013r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie 20 lat przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 88,95%. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i części socjalnej emerytury wnoszącej 24% kwoty bazowej przyjęto kwotę bazową obowiązującą w dacie nabycia prawa do emerytury wynoszącą 1.977,20 zł. Wysokość emerytury po przeliczeniu wyniosła 1.429, 62 zł.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji zarzucając, że jest ona niezgodna o przepisami. W piśmie procesowym z ubezpieczony wniósł o ponowne naliczenie emerytury z 10 kolejnych lat kalendarzowych przyjmując kwotę bazową z 2006r. wynoszącą 1.977,20 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2013r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd I instancji dokonał następujących ustaleń faktycznych: Dnia 22.03.2006r. ubezpieczony Z. C., uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, zgłosił wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu obejmujące lata 1971-1980. Decyzją z 18.04.2006r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę poczynając od 01.03.2006r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych tj. z lat 1972-1981. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 132,60%. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i części socjalnej emerytury wnoszącej 24% kwoty bazowej przyjęto kwotę bazową wynoszącą 666,96 zł. W piśmie z 04.08.2006r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej. Decyzją z 31.10.2006r. organ rentowy odmówił przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjmuje się wynagrodzenie z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia lub 10 kolejnych lat z ostatnich 20 przypadających przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie. Ubezpieczony zgłosił wniosek o emeryturę 22.03.2006r. w związku z powyższym należało przedłożyć zarobki z 10 kolejnych lat z ostatnich 20 lat tj. od 1986r. do 2005r., wówczas można by zastosować nową kwotę bazową, ponieważ brak jest wynagrodzeń z w/w okresu wniosek załatwiono decyzją odmowną. Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji, zarzucając niezastosowanie do obliczenia wysokości emerytury kwoty bazowej obowiązującej od 01.03.2006r. tj. w chwili zgłoszenia wniosku o przejście z renty na emeryturę. Prawomocnym wyrokiem z 17.04.2007r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie. Dnia 21.01.2013r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury i zastosowanie kwoty bazowej obowiązującej w roku 2006. Decyzją z 30.01.2013r. organ rentowy przeliczył ubezpieczonemu emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (lata 1966-1985). W okresach, w których nie można było ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy (lata 1966-1971, 1982-1991), za podstawę wymiaru składek organ rentowy przyjął kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 88,95%. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął kwotę bazową obowiązującą w dacie zgłoszenia przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę wynoszącą 1.977,20 zł.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie nie jest zasadne. Istotą sporu w pomiędzy stronami jest ustalenie, czy podstawa wymiaru emerytury ubezpieczonego została w zaskarżonej decyzji ustalona prawidłowo. Rozpoznając wniosek ubezpieczonego z 21.01.2013r. o przeliczenie emerytury z zastosowaniem kwoty bazowej z 2006r. organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy emerytalnej wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (lata 1966-1985). W okresach, w których nie można było ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy (lata 1966-1971, 1982-1991), za podstawę wymiaru składek organ rentowy w myśl art.15 ut.2 a ustawy emerytalnej przyjął kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 88,95%. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął kwotę bazową obowiązującą w dacie zgłoszenia przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę

tj.1.977,20 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego ustalonej zgodnie z art.15 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach jako przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, 1986-1995 wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę tj. w przypadku ubezpieczonego z lat 1986-2005 wynosi 9,83% (por. k. 174 akt ZUS) i jest zdecydowanie niższy od przyjętego w zaskarżonej decyzji. Nie ma prawnej możliwości przyjęcia do ustalenia podstawy wymiaru emerytury wynagrodzeń z 10 kolejnych lat 1972-1981 i w konsekwencji wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 132,60%, ponieważ tych 10 kolejnych lat kalendarzowych nie mieści się, biorąc pod uwagę rok zgłoszenia wniosku o emeryturę (2006) w przedziale czasowym wyznaczonym przez art.15 ust.1 ustawy. Sąd I instancji zauważył, że w decyzji z 18.04.2006r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę poczynając od 01.03.2006r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych tj. z lat 1972-1981. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 132,60%. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i części socjalnej emerytury wnoszącej 24% kwoty bazowej przyjęto kwotę bazową obowiązującą w dacie nabycia prawa do emerytury wynoszącą 666,96 zł. Także i w dacie wydania tej decyzji wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1972-1981 nie mogły być przyjęte do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ponieważ tych 10 kolejnych lat nie mieści się, biorąc pod uwagę rok zgłoszenia wniosku o emeryturę (2006) w przedziale czasowym wyznaczonym przez art.15 ust.1 ustawy. Przyjął zatem należało zdaniem Sądu Okręgowego, że organ rentowy przeliczył w ten sposób podstawę wymiaru renty pobieranej od 30.01.1991r., którą to podstawę następnie przyjął na mocy art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, za podstawę wymiaru emerytury - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty. Świadczy o tym zastosowana do przeliczenia kwota bazowa, obowiązująca przy rencie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony, zaskarżając go w całości. Wniósł o przeliczenie emerytury przy uwzględnieniu 10 kolejnych lat wybranych z 20 lat przed ustaniem zatrudnienia z zastosowaniem kwoty bazowej z 2006r. w wysokości 1977,20 zł.

Organ rentowy nie wniósł odpowiedzi na apelację

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego jest nieuzasadniona.

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do przeliczenia emerytury zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego.

Należy zaznaczyć, że sposób ustalania wysokości podstawy wymiaru emerytury i kwoty bazowej nie jest zależny od woli ubezpieczonego, a zatem nie jest dowolny, lecz ściśle określony przepisami ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (t.jedn. Dz.U. z 2009r. nr 153, poz.1227 ze zm.).

W myśl art. 15 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast zgodnie z ust. 6 tego artykułu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Sposób ustalania podstawy wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy określa art. 21 ust.1 ustawy, który stanowi, że w takim przypadku podstawą wymiaru emerytury jest:

- 1) podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo
- 2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Natomiast kwestię ponownego przeliczania emerytury reguluje art. 111 ust. 1 ustawy stanowiąc, że wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

2. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Jak wynika zatem z wyżej przytoczonych przepisów sposób przeliczenia emerytury żądany przez ubezpieczonego nie jest możliwy albowiem nie został przewidziany obowiązującymi przepisami.

W apelacji ubezpieczony ponownie wniósł o przeliczenie emerytury z zastosowaniem wynagrodzeń z 10 kolejnych lat wybranych z 20 lat przed ustaniem zatrudnienia z zastosowaniem kwoty bazowej z 2006 r. w wysokości 1977,20 zł.

Na wstępie należy zaznaczyć, że przywołane wyżej przepisy nie przewidują możliwości uwzględniania wynagrodzeń z 10 kolejnych lat wybranych z 20 lat przed ustaniem zatrudnienia, ponieważ datą graniczną nie może być ustanie zatrudnienia lecz zgłoszenie wniosku o świadczenie. Nie jest możliwe również przyjęcie do obliczenia emerytury wskaźnika wysokości podstawy wymiaru obliczonego z 10 kolejnych lat wybranych z 20 lat poprzedzających złożenie wniosku o rentę wraz z kwotą bazową z daty złożenia wniosku o emeryturę. Zastosowanie kwoty bazowej z 2006r. wymaga obliczenia podstawy wymiaru emerytury na nowo a nie przyjmowania podstawy wymiaru renty i co za tym idzie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty. W konsekwencji uwzględniane 20 – lecie musi przypadać przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę. W przypadku ubezpieczonego jest to okres 1986 – 2005. Obliczając podstawę wymiaru emerytury na nowo, aby można było zastosować kwotę bazową z 2006r. organ rentowy sprawdził, który wariant jest najkorzystniejszy dla ubezpieczonego. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury obliczony z 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (tj. 1966- 1985) wyniósł 88,95%. Natomiast wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury liczony z kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę (tj. 1986- 1995) jest zdecydowanie niższy i wynosi 9,83%.

Wobec powyższego przyjęcie przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wysokości 88.95% obliczonego z przeciętnej podstawy wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych

wybranych z całego okresu ubezpieczenia(zatrudnienia) oraz kwoty bazowej 1977,20 zł. jest wariantem najkorzystniejszym.

Mając na względzie niniejsze rozważania należało uznać zaskarżony wyrok za prawidłowy i apelację ubezpieczonego oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.